

Workshop

Wet op de rechtsbijstand

mr. Sanne van Oers & mr. Annemarie de Jong

30 januari 2019

Nieuwegein

Inhoud workshop

- Korte kennismakingsronde
- Wet op de rechtsbijstand: wat staat er in?
- Ontwikkelingen rechtsbijstand
- Discussie

Kennismakingsrondje

Wrb

- Inwerkingtreding 1-1-1994
- Doel: structurele regeling voor de verlening van rechtsbijstand aan hen die niet beschikken over voldoende financiële middelen
- Betrokken partijen: Raad voor Rechtsbijstand, rechtsbijstandverlener en rechtszoekende

- Waarom een Wrb?

Artikel 17 en 18 Grondwet, evenals Europees en internationaal recht: een ieder heeft toegang tot een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ook minder draagkrachtigen.

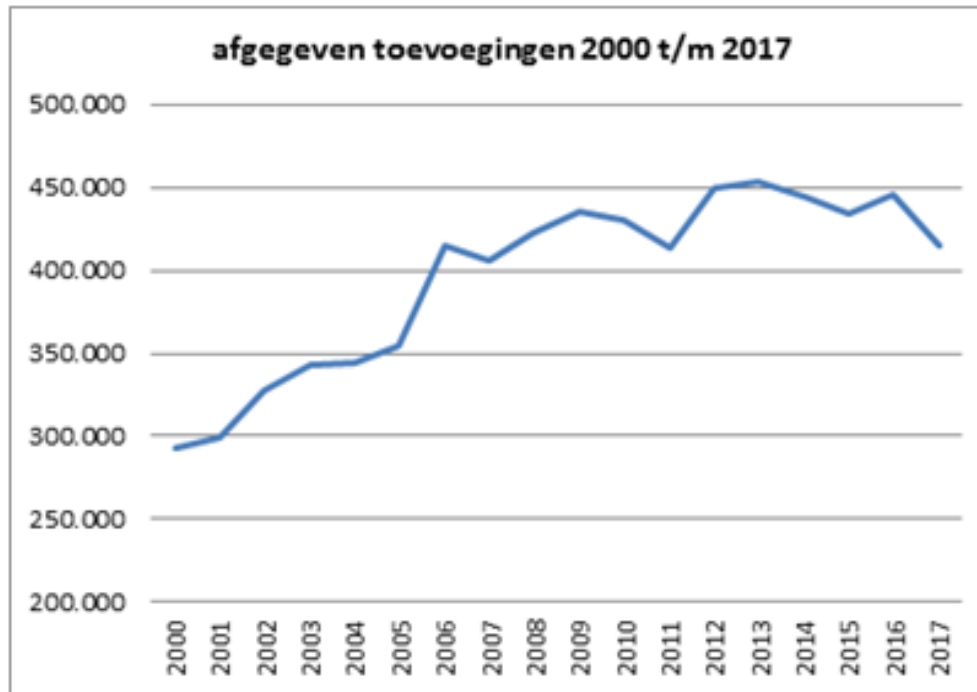
Terminologie

- Stelsel van gefinancierde rechtsbijstand
- Toevoeging
 - Advies
 - Mediation
 - Procedure
- Eigen bijdrage
- Juridisch Loket
- Sociaal advocaat

Feiten

- Bereik stelsel: 38% van de Nederlandse bevolking, ruim 6 miljoen inwoners.
- In 2017: 445.000 afgegeven toevoegingen (-7% t.o.v. 2016)
- Ca. 60% van alle zaken is tegen de overheid (zoals UWV, gemeenten).
- Ca. 7.200 sociaal advocaten

Afnemend beroep op stelsel

Kosten stelsel

- Ruim 401 miljoen euro in 2017
Grootste 'veroorzakers':
 - 34% strafrecht
 - 19% echtscheidingsgerelateerde zaken
 - 9% asielrecht

Opbouw kosten

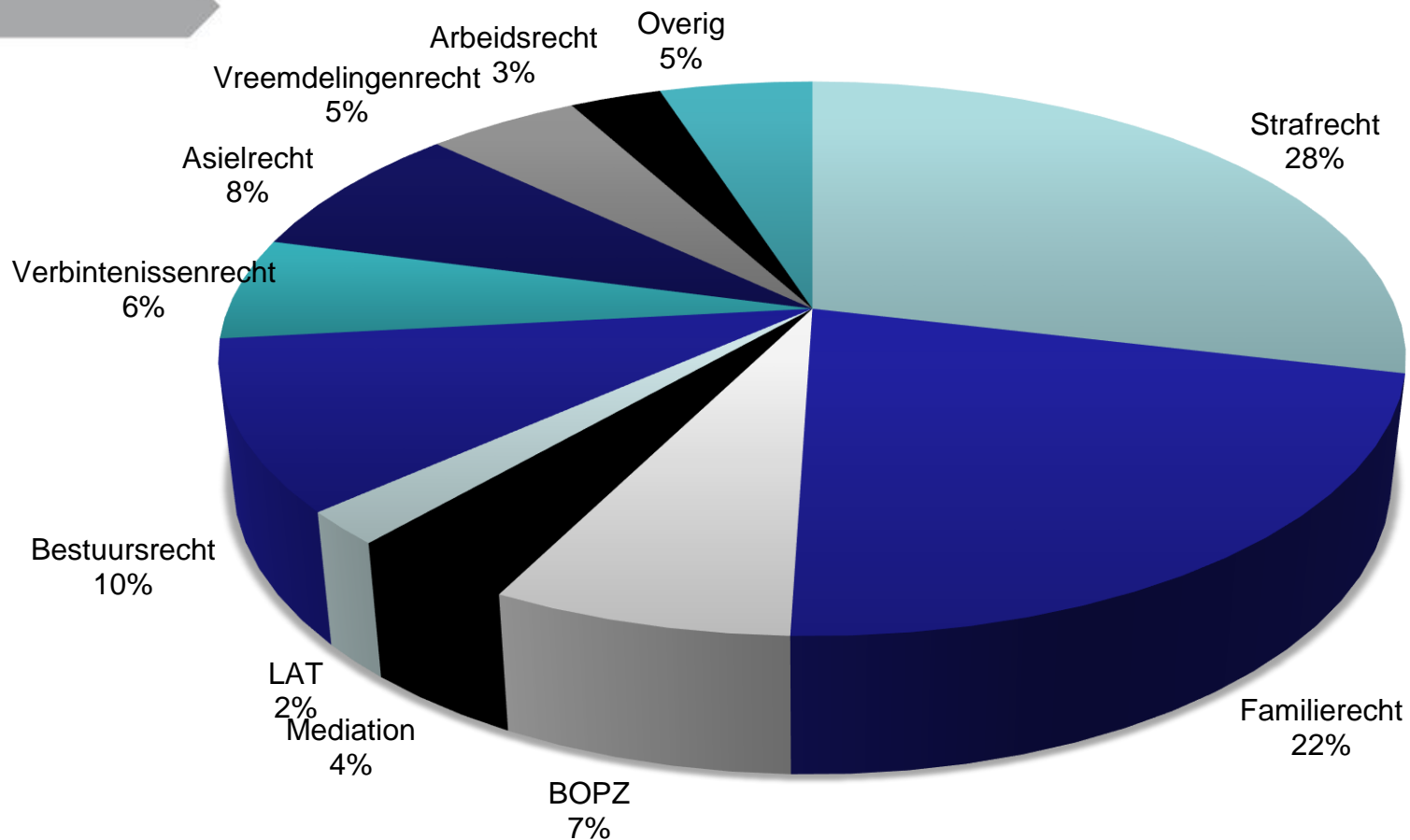
	Regulier	Totaal rechtsbijstand	Beheerlasten	Totaal RvR
2008	340.007.000			
2009	354.432.000		24.250.079	489.561.499
2010	373.216.000		24.589.627	503.335.044
2011	382.120.000		23.039.133	506.532.003
2012	395.228.000	429.400.000	22.721.306	522.482.249
2013	380.202.000	407.100.000	21.419.416	531.843.151
2014	367.271.000	395.300.000	20.718.518	465.145.544
2015	354.909.000	380.500.000	20.889.479	466.774.851
2016	345.492.000	378.700.000	20.040.372	436.015.432
2017	318.493.000	356.800.000	20.215.811	401.229.838

Regulier = vaststellingen reguliere toevoegingen

Totaal rechtsbijstand = regulier + lat + mediation + piket

Beheerlasten = apparaatskosten die betrekking hebben op Wrb

Totaal RvR = inclusief apparaatskosten, JL, wsnp, wbtv, automatisering, asiel (t/m 2009, daarvoor waren er verschillende Raden met eigen jaarverslagen)

- Strafrecht
- Familierecht
- BOPZ
- Mediation
- LAT
- Bestuursrecht
- Verbintenissenrecht
- Asielrecht
- Vreemdelingenrecht
- Arbeidsrecht
- Overig

Ontwikkelingen

- Stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is politiek dossier geworden, vanwege kosten.
- Belangrijke maatregelen:
 - Verhoging eigen bijdrage, m.n. familierecht
 - Verlaging vergoeding sociaal advocaat
- Ter illustratie: AMvB 1 februari 2015 moet 85,1 miljoen euro besparen.

Ontwikkelingen

- Sinds 2015 roep om duurzaam stelsel: toekomstbestendig
- Meerdere onderzoeksrapporten:
 - Commissie Wolfsen (november 2015)
 - Commissie Barkhuysen (december 2015)
 - Commissie Van der Meer (november 2017)Eén conclusie: stelsel functioneert, maar moet mee met de tijd.

Ontwikkelingen

- Plannen minister Dekker ('contouren'), aangekondigd in november 2018:
 - Laagdrempeligere informatie en advies voor iedereen, bijv. bij gemeenteloketten
 - Rechtshulppakketten
 - Meer triage aan de voorkant: gedegen beoordelingsmoment door onafhankelijke partij
 - Eigen bijdragen: afhankelijk van kosten rechtsbijstand en betalen naar draagkracht

- Terugdringen juridisering door overheden:
 - informele(re) aanpak bij gemeenten
 - leveren van maatwerk
 - proceskostenveroordelingen
 - kritische blik op effecten wet- en regelgeving
- Contouren roept vragen op bij Kamer; AO op 23 januari en VAO op 31 januari.

Discussie

- Wat is goede rechtsbijstand? Toegang tot recht óf oplossing van het probleem?
- Meer taken voor gemeenten bij rechtshulp: wel of geen goed idee?

- Rechtsbijstand naar de markt; is dat een goed idee? Dat betekent dus ook marktwerking.
- Toegang tot rechter met of zonder advocaat? Anderen dan advocaat in rechtszaal als onafhankelijke, partijdige belangenbehartiger?